

Verlangen naar zijn woord

(Geloven met Petrus 3)

Preek over 1 Petrus 2:2-3 (ds. Jos Douma)

Verlang als pasgeboren zuigelingen naar de zuivere melk van het woord, opdat u daardoor groeit en uw redding bereikt. U hebt toch ondervonden hoe goed de Heer is?

Als je in verwachting bent, lees je als aanstaande moeder vaak boekjes over zwangerschap en geboorte. En wellicht dat je dat als aanstaande vader ook doet. Vandaag de dag kun je ook uitstekend op het internet terecht, bijvoorbeeld op de site: *babybox.nl - de meest complete babycommunity*.

Nu spreekt Petrus ons vanmorgen aan als pasgeboren zuigelingen. En dan bedoelt hij niet alleen Judith en Micha, hij bedoelt ons allemaal. Hij vergelijkt ons met pasgeboren baby's. Op de netgenoemde site vond ik wat informatie die ik nodig had om te begrijpen waarom Petrus dat beeld gebruikt. Ik citeer even:

“Je baby heeft een aantal reflexen op het moment dat hij geboren wordt. Reflexen zijn bewegingen die je baby maakt omdat hij onbewust reageert op bepaalde prikkels. Onder andere de zuig- en zoekreflexen die hem in staat stellen om voedsel binnen te krijgen. Deze reflexen zijn van levensbelang voor je baby. Ze stellen hem in staat om voedsel binnen te krijgen. Je baby heeft dus eigenlijk een voorgeprogrammeerde computer in zijn lijfje die hem vertelt wáár hij eten moet zoeken en hóe hij dat binnen moet krijgen. Slim hè?”

Inderdaad: dat is prachtig bedacht door onze Schepper! En wat ook heel mooi is: dat we in de bijbel heel vaak zien dat deze dingen uit Gods schepping als beeld worden gebruikt voor ons leven met God. De geboorte van een baby leert ons ook iets over onze wedergeboorte. De bouw van een huis leert ons iets over de plek die we in Christus' gemeente mogen innemen. Het gras en de bloemen laten ons iets zien over de schoonheid en vergankelijkheid van ons leven met de Heer. Zo hoop ik dat we vanmorgen, met twee pasgeboren zuigelingen in ons midden, iets meer gaan begrijpen over het verlangen naar de zuivere melk van Gods woord.

- -

Nu is er een ingrijpend moment geweest in het leven van Petrus, dat ik graag wil verbinden met wat hij nu zegt in deze brief, zoveel jaren later. Daarvoor moeten we naar het evangelie van Johannes, hoofdstuk 6. Daar lezen we dat Jezus spreekt over het brood van het leven (6:25-59). Zeer radicaal en exclusief brengt Jezus het onder woorden: 'Ik ben het brood dat leven geeft. Wie bij mij komt zal geen honger meer hebben, en wie in mij gelooft zal nooit meer dorst hebben. Maar ik heb u al gezegd dat u niet gelooft, ook al hebt u me gezien' (6:35-36).

Als de mensen rondom Jezus - de Joden zijn dat in Johannes 6, velen van hen zijn zijn leerlingen - als zij willen leven voor God de Vader, dan moeten ze ook geloven dat die God nu het ware brood uit de hemel geeft (6:32-33). 'En dat brood, dat ben Ik', zegt Jezus. 'Als je in mij niet gelooft, ben je ten dode opgeschreven.'

Dit is heel spannend. En je voelt de spanning ook stijgen, daar tussen die mensen rondom Jezus. Ze waren diep onder de indruk geweest toen Hij het brood had vermenigvuldigd: van de vijf broden waren, nadat er duizenden mensen van hadden gegeten, er maar liefst twaalf manden aan resten overgebleven! Dat had indruk gemaakt: gratis brood (6:26). Maar nu zegt Jezus dat Hij het ware brood is dat uit de hemel is neergedaald. Dat wordt ervaren als een aanstootgevende uitspraak. En er ontstaat protest. U zou thuis het hele verhaal eens op u in kunnen laten werken en dan ontdekken wat er allemaal gebeurt als Jezus deze dingen zo exclusief en radicaal zegt: er is protest (41), er zijn bezwaren (43), er wordt heftig gediscussieerd (52), mensen ergeren zich en zijn geïrriteerd (60). Want het is ronduit schandelijk dat Jezus zo exclusief en radicaal alle aandacht op zichzelf richt: 'De levende Vader heeft mij gezonden, en ik leef door de Vader; zo zal wie mij eet, leven door mij' (57).

'Dit zijn harde woorden, wie kan daarnaar luisteren' (60). En Jezus gaat in op de ergernis die Hij onder zijn leerlingen proeft. Hij krabbelt niet terug, Hij nuanceert zijn uitspraken niet, maar blijft bij Zichzelf en zo bij zijn Vader die Hij wil gehoorzamen: 'Wat ik gezegd heb is Geest, en leven. Maar sommigen van jullie geloven niet' (63-64). En dan is het moment gekomen dat veel leerlingen afhaken: 'dit is niet wat wij willen; wij willen brood, gratis brood, wij willen wel wonderen zien, wij willen wel opnieuw - zoals eens in de woestijn onze voorouders - door God gevoed worden met manna uit de hemel; maar wij willen niet een Jezus die zichzelf het wáre brood uit de hemel noemt.'

En daar gaan ze. Ze keren Jezus de rug toe. Dat is een buitengewoon pijnlijk moment voor Jezus op aarde. Zijn boodschap roept naast geloof ook veel verzet en ergernis op. Jezus blijft achter met zijn twaalf leerlingen. Hij kijkt ze aan. En Hij vraagt: 'willen jullie soms ook weggaan?'

Wat moeten de woorden die Petrus dan spreekt balsem op de innerlijke wonden van Jezus zijn geweest. Want daar staat onze Heelmeester:

*Om onze zonden werd hij doorboord,
om onze wandaden gebroken.
Voor ons welzijn werd hij getuchtigd,
zijn striemen brachten ons genezing (Jesaja 53:5).*

Dat is onze Heelmeester. Hij is zelf ook gewond door de afwijzing die Hij op aarde ervaart. Maar dan zijn er die kostbare woorden van Petrus, die namens de twaalf leerlingen spreekt: 'Naar wie zouden we moeten gaan, Heer? U spreekt woorden die eeuwig leven geven, en wij geloven dat U de Heilige van God bent' (68-69).

Proeft u hoe belangrijk en hoe radicaal deze uitspraak is? Als wij eeuwig leven willen ontvangen, als we God willen kennen door Jezus te volgen, dan zijn de woorden die Hij spreekt van levensbelang. Als we die woorden niet op ons in laten werken dan gaat ons geloof dood. Alleen wat Jezus zegt is: 'Geest, en leven' (63).

Ik denk dat Petrus nog vaak terug gedacht zal hebben aan dit moment. Dat hij in zo'n spannende situatie - waarin leerlingen van Jezus geërgerd en geïrriteerd en heftig discussiërend bij Hem weglopen - vanuit het diepste van zijn ziel en vol passie heeft gezegd, toen Jezus hem aankeek: 'Heer Jezus, alleen uw woorden geven eeuwig leven! We zouden werkelijk niemand anders weten waar we naar toe zouden moeten gaan!'

--

Met deze geschiedenis uit Johannes 6 in ons achterhoofd gaan we terug naar de brief van Petrus. We hebben geproefd dat wat Jezus zegt van levensbelang is. En als iets van levensbelang is dan begrijpen we ook dat we ons ervoor moeten inspannen. Nu staat dat een beetje haaks op het beeld van de pasgeboren zuigeling. Die hoeft zich namelijk niet in te spannen: het gaat vanzelf, dat willen drinken van de melk, het is een aangeboren reflex. Maar toen ik aan het begin van de preek iets doorgaf over de zuigreflex van een pasgeboren baby, liet ik nog even een zinnetje. Dit zinnetje: 'Deze reflex verdwijnt wanneer de baby drie maanden oud is.'

Misschien herkent u het wel, dat er perioden waren, dat u met heel uw ziel en zaligheid bezig was om het Woord van God op U in te laten werken. U vond het heerlijk om in de bijbel te lezen, erover na te denken, erover te praten. Vaak merk je dat bij mensen die pas tot geloof zijn gekomen: ze willen alles wel indrinken, krijgen er nooit genoeg van. Dat heeft met opnieuw geboren worden te maken (1:23). Als je opnieuw geboren wordt, dan is er ook die reflex, die onstuitbare drang om te drinken uit de bron, dat verlangen dat uit het diepst van je hart komt om de woorden van Jezus te proeven.

Maar we herkennen misschien ook wel dat het weg is. Ons geloof, dat in het begin zo sprankelend en levend was, lijkt op het gras dat verdort en de bloem die afvalt. En het woord is niet meer zo smakelijk als in het begin: andere dingen zijn lekkerder en belangrijker geworden. Het evangelie glanst niet meer zo. En Jezus - uiteraard is Hij nog steeds belangrijk, maar je hart klopt niet meer sneller als je aan Hem denkt.

Petrus weet het. Petrus weet er alles van. Hij ziet het in zijn eigen leven. Hij ziet het ook bij zoveel mensen die door zijn verkondiging tot geloof mochten komen. En hij waarschuwt daarom ook omdat de regel 'eenmaal bekeerd, altijd bekeerd' niet opgaat: 'Geef niet opnieuw toe aan de begeerten waardoor u vroeger, toen u nog onwetend was, werd beheerst' (1:14). Want die begeerten kunnen zomaar weer de plek innemen van het nieuwe verlangen dat er was gekomen naar het 'levende en altijd blijvende woord van God' (1:23).

Daarom komt Petrus met die oproep: 'Verlang als pasgeboren zuigelingen naar de zuivere melk van het woord'. En dan zijn er twee problemen die we onder ogen moeten zien. 1) Verlangen kun je toch niet dwingen! 2) Hoezo melk, waarom geen vast voedsel?

Verlangen kun je toch niet dwingen? Dat is een gedachte die je hierbij gemakkelijk kunt hebben. Verlangen is een gevoel, zou je kunnen zeggen, en gevoelens laten zich niet dwingen. Als ik nu tegen u allemaal op dit moment zeg: 'Wees blij', dan zou u zich daar terecht wat onplezierig onder voelen. Want gevoelens laten zich niet dwingen. Alleen, het eenvoudige feit is wél dat er hier in Gods woord heel helder een oproep staat om te verlangen naar het woord! Je zou het nog iets sterker kunnen zeggen: het is Gods gebod aan ons om te verlangen naar zijn woord, want alleen langs die weg kunnen we groeien. En groei, je verder ontwikkelen in het geloof, is voor elke christen van levensbelang. Ik denk dat we op dit punt alleen verder kunnen komen als we niet blijven steken in de gedachte dat je verlangen niet kunt dwingen, maar als we vertrouwen op Gods woord: als Hij het vraagt zal Hij het geven. Dus als u het verlangen zo niet kent, berust er dan niet in, maar bid erom: 'Heer, gééf mij alstublieft dat verlangen naar uw woord!'

Hoezo melk, waarom geen vast voedsel? Als we in gesprek zijn rond de prediking, dan wordt het vaak zo gezegd: 'We willen graag vast voedsel hebben, geen melk!' Nu zijn er inderdaad twee bijbelplaatsen waar een tegenstelling wordt gemaakt tussen melk en vast voedsel (1 Kor. 3:2; Heb. 5:12). Het voert nu te ver om daarop in te gaan. We kunnen ons nu concentreren op de melk door te stellen dat het in deze brief van Petrus niet gáát om die

tegenstelling. Hier wordt melk niet in tegenstelling met vast voedsel gebruikt maar als een enkel beeld voor het woord van God. En als we op dat beeld iets verder doorgaan, dan is het boeiend om ons af te vragen wat nu kenmerkend is voor die moedermelk waar pasgeboren zuigelingen zo intens naar verlangen. Ik noem een paar kenmerken van die melk:

- Moedermelk bevat alle *voedingsstoffen* die het pasgeboren kind nodig heeft, en nog in de juiste verhoudingen ook: eiwitten, koolhydraten, vetten, vitamines en mineralen.
- Moedermelk is (in tegenstelling tot melk uit de koelkast of melk uit een blik poeder) een 'levende melk': ze bevat de *afweerstoffen* die het kind beschermen tegen infecties en ze verkleint de kans op het oplopen van allergieën of chronische ziektes.

Opnieuw zien we hoe iets wat God bedacht en geschapen heeft ons veel kan leren over ons geestelijke leven! Waarom moeten we verlangen naar melk: omdat het zoveel *voedingsstoffen* bevat die we nodig hebben om te groeien in geloof én omdat het zoveel *afweerstoffen* bevat die nodig zijn in de geestelijke strijd tegen de duivel, de wereld en ons eigen vlees.

En dan krijgen ook die bekende reclameslogans een nieuwe betekenis voor ons allemaal:

- Melk is goed voor elk!
- Melk, daar zit wat in!
- Met melk meer mans!
- Melk moet, melk doet je goed!
- Melk, de witte motor!

Alleen: we hebben niets aan melk als we er alleen naar kijken. En we hebben niets aan melk als we er alleen maar een mening over hebben. Melk moet gedronken worden. En wat maken moeders en vaders zich zorgen als hun pasgeboren baby niet wil drinken. Want dat komt natuurlijk wel voor: dat de zuigreflex ontbreekt. Maar nooit zullen we dan zeggen: 'Och, dat is niet zo erg.' Als we in ons eigen leven zien dat er niet dat verlangen is naar de zuivere melk van het woord - als de bijbel, als de prediking, als het geloofsgesprek over het woord ons niet kan boeien - dan is er dus alle reden om ons zorgen te maken, en vooral ook om elkaar te helpen wel te leren verlangen naar dat woord.

- -

Petrus helpt ons daar al bij door tegen ons te zeggen: 'U hebt toch ondervonden hoe goed de Heer is?' Hij citeert hier uit Psalm 34 vers 9: 'Proef, en geniet de goedheid van de HEER!' Proeven dus (dat is iets concreter dan 'ondervinden'). Zoals we wijn proeven en ervan genieten, zoals we chocolade proeven, zoals we een sinasappel proeven, zo mogen we de goedheid van de Heer proeven.

En dan gaat het niet allereerst om zijn goedheid in wat Hij in ons leven uitdeelt aan voorspoed en zegening. Want soms ontbreken voorspoed en zegening. Maar dan is God er wel, en zijn goedheid ook. Want God zélf is goed. Die goedheid van God dat is zijn genade die Hij overvloedig aan ons uitdeelt (ook als onze levensomstandigheden helemaal niet zo florissant zijn), dat is zijn glorie die zo indrukwekkend is, dat is zijn kostbare liefde voor ons die zo onpeilbaar diep is, dat is zijn eeuwige trouw die niet ophoudt! Dat is de goedheid van de Heer die we hebben ondervonden.

Als je dat bedenkt, als je dat op je in laat werken, dan groeit als vanzelf het verlangen om de stem van die goede Heer weer te horen (zoals Petrus die stem ook drie jaar lang mocht horen toen hij met Jezus optrok)!

Het valt trouwen op dat Petrus van vers 2 naar vers 3 zonder enig probleem overstapt van de 'melk van het woord' naar 'de Heer'. Voor hem is er geen onderscheid tussen het woord en de Spreker van het woord. Want het zuivere woord van God smaakt altijd naar Christus. En smaakt altijd naar meer, als we geproefd hebben hoe goed Hij is!

--

Hoe kunnen we groeien in het verlangen naar de melk van het woord?

De **eerste handreiking** kregen we al van Petrus: begin bij het genieten van de goedheid van Christus, van zijn genade voor jou, van de onvoorwaardelijke liefde van de Vader voor jou. Sta daarbij stil, denk erover na, laat het op je inwerken, neem er de tijd voor zoals een pasgeboren baby er de tijd voor neemt om te drinken bij zijn moeder.

We krijgen van Petrus ook nog een **tweede handreiking**. Die staat eigenlijk al vóór de oproep om te verlangen naar de zuivere melk van het woord, in vers 1: 'Ontdoe u dus van alles wat slecht is, van alle bedrog en huichelarij, alle afgunst en kwaadsprekerij.' Eerst moeten we ook echt ruimte maken voor dat verlangen. Want als er in ons slechtheid is, dan drukt die slechtheid het verlangen dood. En Petrus maakt ook concreet wat die slechtheid is, en ik formuleer het nu maar even persoonlijk:

- het is de drang in mij om anderen te kwetsen met woorden of daden (slechtheid);
- het is de drang in mij om te liegen over een ander, om niet eerlijk te zijn in mijn denken en spreken (bedrog);
- het is mijn onwil of mijn onmacht om oprecht en kwetsbaar te zijn, waardoor ik liever de schijn op houdt dan dat ik streef naar openhartigheid (huichelarij);
- het is mijn jaloesheid waardoor ik een ander iets niet gun omdat ik zelf ook niet heb (afgunst);
- het is de drang in mij om mijn kwaadheid te uiten, om slecht te spreken over een ander, om altijd kritisch te zijn want hoe meer ik de ander zwart maak hoe minder licht er op mijn eigen duisternis valt (kwaadsprekerij).

Dat alles staat het verlangen naar de zuivere melk van het woord in de weg. Het maakt groei onmogelijk. Ontdoe u er daarom van!

De **derde handreiking** is deze nog een keer: als je het verlangen zo niet kent naar dat woord dat we nodig hebben om te groeien, zeg dan niet 'verlangen kun je niet dwingen', maar bid om dat verlangen. Want God wil graag geven wat we aan Hem vragen! En God vraagt nooit iets van ons wat Hij niet geeft!

Laten we bidden...

Vader in de hemel, het woord van uw Zoon Jezus Christus is het meest kostbare en meest smakelijke wat er op aarde bestaat. Leer ons om ernaar te verlangen, zoals pasgeboren zuigelingen ernaar verlangen om te drinken bij hun moeder. Dank U dat we uw goedheid mogen proeven. En als we dat moeilijk vinden, Heer, leer ons dan om te bidden. Dank U dat U nooit iets van ons vraagt wat U ons niet geeft! In Jezus' naam. Amen.

Liturgische handreiking:

Gezang 37 (NGK 115)

Het evangelie van Gods wet: 1 Petrus 2:11-17 en 21-23

Psalm 19:4

Gebed

Schriftlezing: 1 Petrus 1:22-2:5

Psalm 34:3,4

Preek **Verlangen naar zijn woord**

Gebed

Liedboek Gezang 328

Voorbeden

Collecte

Liedboek Gezang 477